

Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, Ενότητα 5η, Ειρήνη – Πόλεμος

Συνεξέταση κειμένων

Κείμενο 1: Πέντε χρόνια πολέμου στη Συρία: 1 στα 3 παιδιά γνώρισε μόνο βία και φόβο, **15/3/2016**

Περίπου 3,7 εκατομμύρια παιδιά της Συρίας - το 1 στα 3 από όλα τα παιδιά στη Συρία - έχουν γεννηθεί μετά την έναρξη της σύγκρουσης πριν από πέντε χρόνια, με τις ζωές τους να καθορίζονται από τη βία, το **μίσος**, το φόβο και τον εκτοπισμό, σύμφωνα με έκθεση της UNICEF. Ο αριθμός αυτός συμπεριλαμβάνει 306.000 παιδιά που γεννήθηκαν ως πρόσφυγες από το 2011. Συνολικά, η UNICEF εκτιμά ότι περίπου 8,4 εκατομμύρια παιδιά - πάνω από το 80% του παιδικού πληθυσμού της Συρίας - πλήττονται τώρα από τη σύγκρουση, είτε στο εσωτερικό της χώρας ή ως πρόσφυγες σε γειτονικές χώρες.

«Στη Συρία, η βία έχει γίνει κοινός τόπος, φθάνοντας σε σπίτια, σχολεία, νοσοκομεία, κλινικές, πάρκα, παιδικές **χαρές** και **χώρους** λατρείας. Σχεδόν 7 εκατομμύρια παιδιά ζουν στη φτώχεια γεγονός που καθιστά την παιδική τους ηλικία μια περίοδο απώλειας και στερήσεων. Πέντε χρόνια μέσα στον πόλεμο, εκατομμύρια παιδιά έχουν μεγαλώσει πολύ γρήγορα και πολύ νωρίς για την ηλικία τους αφού ο πόλεμος συνεχίζεται. Τα παιδιά μάχονται σε ένα πόλεμο ενηλίκων και συνεχίζουν να εγκαταλείπουν το **σχολείο**, πολλά εξαναγκάζονται να εργαστούν, ενώ τα κορίτσια παντρεύονται νωρίς.» δήλωσε ο Δρ. Peter Salama, Περιφερειακός Διευθυντής της UNICEF για τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική.

Συχνά τραυματισμένα από τις συγκρούσεις και τη βία που διαφεύγουν, αντιμετωπίζουν επιπλέον κινδύνους στο δρόμο, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου πνιγμού περνώντας τη θάλασσα, **λιμού** και αφυδάτωσης, εμπορίας, απαγωγής, βιασμού και ακόμη και φόνου. Στις χώρες δια μέσου των οποίων ταξιδεύουν και στους προορισμούς τους, συχνά αντιμετωπίζουν την ξενοφοβία και τις διακρίσεις.

Σύμφωνα με την έκθεση «No Place for Children» (Κανένας Τόπος για Παιδιά), η UNICEF επιβεβαίωσε σχεδόν 1.500 σοβαρές παραβιάσεις εις βάρος των παιδιών το 2015. Πάνω από το 60% αυτών των παραβιάσεων ήταν περιπτώσεις θανάτων και ακρωτηριασμών, ως αποτέλεσμα εκρηκτικών που χρησιμοποιήθηκαν σε κατοικημένες περιοχές. Περισσότερο από το ένα τρίτο από αυτά τα παιδιά σκοτώθηκαν ενώ ήταν στο σχολείο ή στο δρόμο προς ή από το σχολείο. Στις γειτονικές χώρες της Συρίας, ο αριθμός των προσφύγων είναι σήμερα σχεδόν 10 φορές μεγαλύτερος σε σύγκριση με το 2012. Οι μισοί από όλους τους πρόσφυγες είναι παιδιά. Περισσότερα από 15.000 ασυνόδευτα και χωρισμένα από τις οικογένειές τους παιδιά έχουν διασχίσει τα σύνορα της Συρίας.

Στα πρώτα χρόνια της σύγκρουσης, τα περισσότερα παιδιά που στρατολογήθηκαν από ένοπλες δυνάμεις και ομάδες ήταν αγόρια μεταξύ 15 και 17 ετών και χρησιμοποιήθηκαν **κυρίως** σε ρόλους υποστήριξης μακριά από την πρώτη γραμμή. Ωστόσο, από το 2014, όλα τα μέρη της σύγκρουσης έχουν στρατολογήσει παιδιά σε πολύ πιο μικρές ηλικίες - ακόμη και από τα επτά τους χρόνια - και συχνά χωρίς γονική συναίνεση. Πάνω από τις μισές από τις εξακριβωμένες από τη UNICEF περιπτώσεις παιδιών που στρατεύθηκαν το 2015, ήταν κάτω των 15 ετών, σε σύγκριση με λιγότερο από 20% το 2014. Αυτά τα παιδιά λαμβάνουν στρατιωτική εκπαίδευση και συμμετέχουν στις μάχες, ή αναλαμβάνουν επικίνδυνους για τη ζωή τους ρόλους στην πρώτη γραμμή των μαχών, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και συντήρησης όπλων, της επάνδρωσης σημείων ελέγχου, καθώς και τη φροντίδα και απομάκρυνση των τραυματιών πολέμου.

«Εκτός από τις άμεσες φυσικές απειλές που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σε περιπτώσεις κρίσεων, διατρέχουν επίσης κίνδυνο από τα βαθιά ριζωμένα ψυχικά τραύματα», δήλωσε η Pia Britto, επικεφαλής της UNICEF για την Πρώιμη Παιδική Ανάπτυξη. Παράλληλα υποστήριξε ότι οι συγκρούσεις στερούν από τα παιδιά την ασφάλεια, την οικογένεια και τους φίλους τους, το παιχνίδι και την καθημερινότητα, όλα δηλαδή τα στοιχεία της παιδικής ηλικίας που προσφέρουν στα παιδιά την καλύτερη δυνατή ευκαιρία να αναπτυχθούν πλήρως και να μαθαίνουν αποτελεσματικά, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να συμβάλουν στις οικονομίες και τις κοινωνίες τους, αλλά και στην οικοδόμηση ισχυρών και ασφαλών κοινοτήτων, όταν ενηλικιωθούν.

Πηγή: www.unicef.gr (διασκευή)

Κείμενο 2:

Τετάρτη 3 Μαρτίου 1944

Είναι μια φοβερή εποχή. Γύρω λυσομανάει ο πόλεμος και κανένας δε γνωρίζει αν θα είναι ζωντανός την άλλη μέρα. Θυμάμαι που ζούσαμε όλοι μαζί στην πόλη και περιμέναμε από στιγμή σε στιγμή να την αδειάσουν ή να φύγουμε. Οι μέρες μας ήταν γεμάτες κανονίες και πυροβολισμούς και τις νύχτες μυστηριώδεις ήχοι έρχονταν από τα βάθη. Αυτό συνεχίστηκε έτσι καμιά βδομάδα, ώσπου ένα βράδυ μάς σκέπασε μια νύχτα που κρατάει ακόμη και σήμερα.

Θυμάμαι σαν τώρα εκείνη τη στιγμή. Πρέπει να ήταν αργά το βράδυ, όταν ακούστηκαν ξαφνικά τρομερές εκρήξεις. Το βάλουμε στα πόδια όσο πιο γρήγορα μπορούσαμε. Παντού γύρω μας έτρεχαν άνθρωποι που φώναζαν. Τα σπίτια καίγονταν, έτσι ώστε όλα τα πράγματα φαίνονταν πυρωμένα και κόκκινα. Δεν είναι δυνατό να πω πόση ώρα έτρεχα έτσι, πάντα με την εικόνα των σπιτιών που καίγονταν, των προσώπων που ούρλιαζαν παραμορφωμένα μπρος στα μάτια μου.

Συνέχεια αναρωτιόμαστε απελπισμένα: «Γιατί πρέπει να γίνεται ο πόλεμος; Γιατί οι άνθρωποι δεν μπορούν να ζήσουν ειρηνικά; Γιατί όλη αυτή η καταστροφή;». Στο ερώτημα αυτό δεν είναι εύκολο να βρούμε απάντηση. Αλήθεια, γιατί φτιάχνουν ολοένα μεγαλύτερα αεροπλάνα με όλο και πιο βαριές βόμβες, ενώ την ίδια στιγμή χτίζουν τα κατεστραμμένα σπίτια; Γιατί σπαταλούν δισεκατομμύρια κάθε μέρα για τον πόλεμο, ενώ φαίνεται ότι δεν υπάρχει ούτε μια δεκάρα διαθέσιμη για τα φάρμακα, τους φτωχούς και τους καλλιτέχνες; Γιατί υπάρχουν άνθρωποι που πεινούν, ενώ σε άλλα μέρη της γης έχουν τόσα τρόφιμα που τα αφήνουν να σαπίζουν; Μήπως οι άνθρωποι είναι τρελοί;

Δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπεύθυνοι για τον πόλεμο είναι μόνο οι ισχυροί, οι πλούσιοι και οι πολιτικοί. Όχι, και οι απλοί άνθρωποι μπορεί να θέλουν τον πόλεμο, αλλιώς οι λαοί θα είχαν επαναστατήσει προ πολλού. Είναι το ένστικτο της καταστροφής που οδηγεί τους ανθρώπους στον πόλεμο, κι αν όλο το ανθρώπινο γένος, χωρίς εξαίρεση, δεν αλλάξει, οι πόλεμοι δεν πρόκειται να σταματήσουν. Οι πολιτισμοί θα καταστρέφονται, ό,τι ωραίο χτίζεται θα γκρεμίζεται και η ανθρωπότητα θα αρχίζει ξανά και ξανά από την αρχή.

Έχω νιώσει πολλές φορές παγιδευμένη αλλά ποτέ απελπισμένη. Στο ημερολόγιό μου μιλάω για τις στερήσεις σαν να πρόκειται για κάτι διασκεδαστικό. Έχω πάρει την απόφαση να ζήσω μια ενδιαφέρουσα ζωή, διαφορετική από τη ζωή του απλού κοριτσιού και, αργότερα, από τη ζωή της απλής νοικοκυράς. Είμαι νέα και δυνατή. Είναι ανάγκη να επιβιώσω και αρνούμαι να κλαίω όλη την ώρα. Κάθε μέρα ωριμάζω εσωτερικά και αισθάνομαι την ειρήνη να πλησιάζει.

Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ, εκδ. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1983

(διασκευή)

Κείμενο 3:

«Βγήκαμε στα περιβόλια, έξω από το χωριό. Ήμασταν εκεί κάπου εκατό άτομα, τέσσερις ημέρες κρυμμένοι. Η νύχτα γινόταν μέρα. Έριχναν φωτοβολίδες κι ήξεραν ότι ήμασταν κρυμμένοι. Ακούγαμε τα τανκς στο δρόμο που πηγαινοέρχονταν ασταμάτητα. Μπήκαμε στο χωριό με τα χέρια ψηλά. Βλέπαμε ανθρώπους σκοτωμένους στο δρόμο. Μας μάζεψαν στην αυλή του σχολείου. Μας τραβούσαν απο 'δώ και απο 'κεί. Ξεχώρισαν άνδρες από γυναίκες, μωρά, τους ηλικιωμένους άνω των εξήντα, τους έβαλαν σε αίθουσες σχολείου. Σε δύο φορτηγά φόρτωσαν αιχμαλώτους. Τον πατέρα μου τον πήραν αιχμάλωτο. Εμένα, τη μητέρα μου και την αδελφή μου έξι χρόνων με άλλες γυναίκες μας πήραν στα τελευταία σπίτια του χωριού. Από την πρώτη νύχτα ήρθαν να μας μετρήσουν. Έπιασαν εμένα κι άλλες κοπέλες και μας πήραν μέσα στα χωράφια θεοσκοτέινα. Με τραβούσε η μάνα μου αλλά την κτυπούσαν με το κοντάκι. Με τράβηξαν με το ζόρι, έξω μακριά. Έφευγε ο ένας κι ερχόταν άλλος κι εγώ να αιμορραγώ, να παρακαλώ τον Θεό να με βοηθήσει, να φωνάζω, ένα μωρό δεκατεσσάρων χρόνων. Έκαναν το κέφι τους και μας έπαιρναν πίσω. Άκουγα τις γυναίκες που σκέφτονταν να αφήσουν το γκάζι της κουζίνας ανοικτό για να αυτοκτονήσουμε, να γλιτώσουμε από αυτό το μαρτύριο. Κάθε νύχτα τα ίδια πράγματα. Κρυβόμαστε στο πατάρι του σπιτιού, αλλά μας έβρισκαν και μας τραβούσαν από τα μαλλιά. Συνέχισε αυτή η φρίκη μέχρι δύο-τρεις μήνες».

Πηγή: <http://www.protothema.gr/greece/article/541622/kupros-oikonomiki-stirixi-se-gunaike-thumata-viasmou-kata-tin-eisvoli/> (διασκευή)

Κείμενο 4: «Προσέχω τον αδελφό μου...»

Κύπρος, Λάπηθος, Καλοκαίρι της εισβολής

«Τότε εκτελούσα καθήκοντα φρουρού σε φυλάκιο, που είχαμε στημένο στην εκκλησία των Πανάγρων. (...) Κάποια στιγμή ένωσα να πεινώ. Τις προηγούμενες μέρες μέσα στον χαλασμό του πολέμου είχαμε μάθει, για να σώσουμε τη ζωή μας, να αντέχουμε στην πείνα και τη δίψα. Τώρα, επειδή επικρατούσε ησυχία ολόγυρα, ένωθα λιγούρα στο στομάχι. Προσεκτικά έβγαλα από το σακίδιο μου μισό ψωμί που είχα, αφάιρεσα την ψίχα κι έχωσα μέσα το κρέας μιας μικρής κονσέρβας. Δαγκώνοντας την πρώτη μπουκιά, ταυτόχρονα αντιλήφθηκα να στέκει εκεί κοντά μου και να με παρακολουθεί ένα ρακέन्दυτο αγοράκι ηλικίας 9-10 χρόνων. Με έκπληξη παρατήρησα τα μεγάλα εκφραστικά μάτια του, που κοίταζαν με λαχτάρα το λιτό πρόγευμά μου.

-Πεινάς ρε; το ρώτησα.

-Ναι, απάντησε με μια αδύναμη φωνή, ενώ ταυτόχρονα είδα να ξεροκαταπίνει ένα κόμπο σάλιου. Του πρόσφερα αυθόρμητα ολόκληρο το ψωμί που κρατούσα. Ο μικρός το πήρε δειλά, λες και δεν πίστευε στην προσφορά μου. Αμέσως, όμως, άρχισε να τρώει βιαστικά καταβροχθίζοντας τις μπουκιές του με βουλιμία. (...)

Καθώς ο μικρός έτρωγε, άρχισα να αναρωτιέμαι γιατί ένα μοναχικό παιδί γυρόφερνε μέσα στο έρημο χωριό. Κανονικά, εκείνες τις ώρες έπρεπε να βρίσκεται στην οικογένειά του σε ασφαλέστερες περιοχές. Μήπως, τάχα οι δικοί του δεν είχαν αντιληφθεί τον θανάσιμο κίνδυνο που παραμόνευε; Ή μήπως ήταν ένα πεντάρφανο παιδί, που δεν είχε κάποιο συγγενή να γνοιαστεί για την προστασία και την ασφάλειά του; Τέτοια ερωτήματα με βασάνιζαν και έπρεπε να μάθω.

-Τι κάνεις εδώ; Είσαι μόνος;

-Ο παπάς μου βόσκει τα πρόβατα.. Εγώ είμαι εδώ, για να προσέχω τον αδελφό μου... (...)

-Καλά, και πού άφησες τον αδελφό σου;

-Εδώ είναι... κοντά. Θέλεις να τον δεις;

Εκείνη τη στιγμή, μιας και είχε έρθει ο αντικαταστάτης μου στο φυλάκιο, ήμουν ελεύθερος. Η περιέργειά μου να δω το αδελφάκι που είχε στη φροντίδα του ο μικρός μου φίλος ήταν μεγάλη.

-Εντάξει, πάμε να μου δείξεις τον αδελφό σου!

Στο χέρι, κρατούσε το τελευταίο κομμάτι ψωμί που του είχα δώσει. Το απόθεσε προσεκτικά σε μια πέτρα και ξεκίνησε. Εγώ τον ακολουθούσα μηχανικά, και χωρίς να μιλούμε φτάσαμε γρήγορα στην άκρη του χωριού. Ύστερα, μπήκαμε σ' ένα χωματόδρομο, που μας έφερε έξω από το μικρό κοιμητήριο της κοινότητας. Ο μικρός έσπρωξε το κάγκελο, μπήκαμε μέσα και με οδήγησε σε μια γωνιά του νεκροταφείου, μπροστά από ένα προχειροφτιαγμένο ξύλινο σταυρό, πάνω στον οποίο έγραφε ένα όνομα. Δίπλα ήταν ένας μισογερμένος ιστός, από τον οποίο κρεμόταν μια ελληνική σημαία. Κι ενώ ήμουν βυθισμένος στα πολύ έντονα συναισθήματα που βίωνα εκείνη τη στιγμή, άκουσα τον μικρό από δίπλα μου να μιλά:

-Αυτός είναι ο αδελφός μου... Έρχομαι εδώ και τον προσέχω.. Εσκοτώθη ψηλά στα βουνά... ήταν λόκατζης! (=καταδρομέας)

Εκεί στη Λάπηθο, στις 6 Αυγούστου 1974, είχα γνωρίσει όλη την τραγικότητα του θανάτου, μαθαίνοντας μ' ένα πολύ σκληρό τρόπο πως η διαφορά των ζωντανών από τους νεκρούς είναι ασήμαντη (...) Γονάτισα εκεί μπροστά στο σταυρό κι έμεινα να φαντάζομαι τον λυγερόκορμο καταδρομέα να πολεμά τους υπεράριθμους εισβολείς ως ένας ημίθεος της δόξας και να μετουσιώνει σε πράξη το ρητό των λοκατζήδων «Ο τολμών νικά!». Δίπλα μου, είχε γονάτισει και ο μικρός που κοίταζε αδάκρυτος μια το σταυρό και μια τη σημαία, μαθαίνοντάς του νωρίς νωρίς πόσο σκληρή είναι η ζωή..

Κείμενο 5

Όχι, δεν είναι ειρήνη αυτή...

«... Παγκόσμιους πολέμους γνώρισε δυστυχώς ο πλανήτης μας. Παγκόσμια ειρήνη δεν γεύτηκε!... Παράδειγμα: Μετά το 1945, το τυπικό τέλος του Β΄ παγκόσμιου πολέμου, ο κόσμος δεν ευτύχησε να ζήσει μιας μέρας παγκόσμια ειρήνη. Κι όταν εμείς γευόμαστε τους καρπούς της ειρήνης κι είμαστε εφησυχασμένοι και μακάριοι, χορτασμένοι και αμέριμνοι, δεν σκεφτόμαστε πως κάπου κοντά μας ή πιο μακριά τα δάχτυλα δεν ξεκολλάνε απ' τις σκανδάλες των όπλων που σκορπούν τον θάνατο· σήμερα εκεί, αύριο παρακάτω, κάθε μέρα κάπου... Και τα όπλα αυτά τα παράγουν, ειρηνικότατα, οι λαοί που ζουν «έν ειρήνη» ...σήμερα, για να σκοτώνονται κάποιοι άλλοι, αύριο, για ν' αφανιστούν οι ίδιοι... Τι είδους ειρήνη είναι αυτή που κατασκευάζει τα όργανα που τη σκοτώνουν!... Γνήσια ειρήνη είναι μόνο αυτή που υπηρετεί τις ιδέες της κι όχι αυτή που προετοιμάζει τον επόμενο πόλεμο...

Όχι, δεν είναι ειρήνη αυτή. Κι ούτε θα υπάρξει ποτέ, εάν τα έθνη δεν πάψουν να παράγουν, κυρίως μίσος. Το μίσος, για να ξεσπάσει, ζητάει όπλα. Τα όπλα σκορπούν την απόγνωση και τη δυστυχία, που με τη σειρά τους γεννοβολάνε μίσος... Και το μίσος ζητάει κι άλλα όπλα... Τι φαύλος κύκλος!... Διαβάστε τις σχολικές ιστορίες όλου του κόσμου, ξεφυλλίστε τις εφημερίδες όλου του κόσμου και θα ανακαλύψετε ποιοι αναπαράγουν το μίσος, επίσημα, νόμιμα, συνειδητά... Θα καταλάβετε γιατί γίνονται οι πόλεμοι... Θα πειστείτε πως η ειρήνη είναι ιδέα ρομαντική. Γιατί η ειρήνη δεν έχει εθνικότητα, δεν έχει γλώσσα, θρησκεία... Δεν είναι αμερικάνικη, ρώσικη, ελληνική, τουρκική, αγγλική, κινέζικη... Κι όσο οι άνθρωποι αισθάνονται μόνο Αμερικάνοι, Ρώσοι, Έλληνες, Τούρκοι, Άγγλοι, Κινέζοι, τόσο η ειρήνη θα 'ναι καλή για τους Αμερικάνους, μα κακή για τους Ρώσους, σύμφορη για τους Έλληνες, ασύμφορη για τους Τούρκους... Και τα κανόνια θα βροντάνε, για να αισθάνονται περήφανα τα έθνη που ταπεινώσαν ή εκδικήθηκαν τον «προαιώνιο εχθρό» τους... Κι οι ζωές θα θερίζονται, η δυστυχία θα θριαμβεύει κι η φιλολογία για την ειρήνη θα πλουτίζεται με νέους τόμους. Ειρήνη ήμϊν...».

[Δημοσίευμα σε εφημερίδα] Πηγή:<http://www.e-selides.gr/download>

Κείμενο 6

A

B

Εργασίες επεξεργασίας των κειμένων

1. α. Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει το καθένα από τα κείμενα (1 – 5);

β. Κοινό θέμα των πιο πάνω κειμένων είναι ο πόλεμος. Ποια πτυχή του κοινού θέματος αναπτύσσεται στα κείμενα 1,2,3,4;

- γ. Να δικαιολογήσετε την επιλογή του κειμένου 5 στη θεματική ενότητα που μελετούμε. Ποια πτυχή του κοινού θέματος αναπτύσσεται;
2. α. Να καταγράψετε σε ποιο ιστορικό γεγονός αναφέρεται το κάθε κείμενο ξεχωριστά(1-4).
- β. Τι γνωρίζετε για τα πιο πάνω γεγονότα; Να επιλέξετε ένα από τα πιο πάνω γεγονότα και να γράψετε μια παράγραφο 70 περίπου λέξεων στην οποία να το παρουσιάζετε.
3. Να παρουσιάσετε σε δύο στήλες με βάση και τα πέντε κείμενα, τις αιτίες και τις συνέπειες των πολέμων.
4. Να γράψετε μια λεζάντα για κάθε μία από τις εικόνες του **Κειμένου 6**.
5. α. Στο **κείμενο 1** εντοπίζονται, ως τρόποι πειθούς, η επίκληση στην αυθεντία και η επίκληση στη λογική. Να βρείτε ένα (1) μέσο πειθούς για καθένα από τους πιο πάνω τρόπους πειθούς και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένα στοιχεία από το κείμενο.
- β. Αφού διαβάσετε προσεκτικά τη **5^η παράγραφο** του **Κειμένου 2** να δηλώσετε τον τρόπο πειθούς που χρησιμοποιείται και να στηρίξετε την απάντησή σας με ένα στοιχείο (μέσο πειθούς) από την **5^η παράγραφο**.
6. α. Να γράψετε ένα τίτλο για το **Κείμενο 3**.
- β. Να δώσετε ένα άλλο τίτλο για το **Κείμενο 5**.
- γ. Να γράψετε ένα πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο του **Κειμένου 5**.
7. Να εντοπίσετε στην **1^η παράγραφο** του **κειμένου 4**, 2 διαρθρωτικές λέξεις και να γράψετε τι δηλώνουν.
8. Να χαρακτηρίσετε το ύφος των κειμένων 1-5 και να γράψετε τι επιτυγχάνεται με τη χρήση του συγκεκριμένου ύφους για κάθε κείμενο ξεχωριστά.
9. Στις παρακάτω περιόδους λόγου, να βρείτε, να γράψετε τις δευτερεύουσες προτάσεις και να δηλώσετε το είδος τους (βουλητικές, τελικές, αιτιολογικές, πλάγιες ερωτηματικές)
- α. Τα παιδιά μάχονται σε ένα πόλεμο ενηλίκων και συνεχίζουν να εγκαταλείπουν το σχολείο, πολλά εξαναγκάζονται να εργαστούν, ενώ τα κορίτσια παντρεύονται νωρίς.»
- β. Το μίσος ζητάει όπλα, για να ξεσπάσει.
- γ. Τις προηγούμενες μέρες μέσα στον χαλασμό του πολέμου είχαμε μάθει για να σώσουμε τη ζωή μας, να αντέχουμε στην πείνα και τη δίψα. Τώρα, επειδή επικρατούσε ησυχία ολόγυρα, ένιωθα λιγούρα στο στομάχι.
- δ. Ο μικρός έτρωγε και εγώ άρχισα να αναρωτιέμαι γιατί ένα μοναχικό παιδί γυρόφερνε μέσα στο έρημο χωριό.
- ε. Εγώ είμαι εδώ, για να προσέχω τον αδελφό μου...
10. Στο **Κείμενο 1** είναι γραμμένες με έντονα γράμματα οι λέξεις **που** και **λιμού**.
- α) Να γράψετε από μια ομόηχη λέξη για την κάθε λέξη.
- β) Με καθεμία από τις πιο πάνω λέξεις να γράψετε **δύο (2)** προτάσεις που να δείχνουν τη διαφορά στη σημασία.
11. Στο **Κείμενο 1** είναι γραμμένες με έντονα γράμματα οι λέξεις **μίσος, χαρές, χώρους, σχολείο, κυρίως**. Να γράψετε από ένα τονικό παρώνυμο για καθεμία από αυτές.

12. Μία από τις χειρότερες πτυχές του πολέμου, είναι η καταστροφική επίδραση των μαχών στη ζωή των παιδιών. Ενώ δε φέρνουν καμία ευθύνη για τις συγκρούσεις, ο αντίκτυπος της βίας είναι πολύ μεγάλος. Σε ένα άρθρο σας (200 - 250 περίπου λέξεις), που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να στηρίξετε την πιο πάνω θέση με επιχειρήματα διατυπώνοντας και συγκεκριμένες προτάσεις-τρόπους για την εγκαθίδρυση της ειρήνης στον κόσμο.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΤΗΣ Γ΄ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Διαβάστε πολύ καλά τα πέντε πρώτα κείμενα και παρατηρήστε με προσοχή τις εικόνες του κειμένου 6.
2. Μπορείτε να ακολουθήσετε το πιο κάτω πρόγραμμα:
 - 1^η μέρα:** Καλή ανάγνωση των κειμένων και να απαντηθεί η ερώτηση 1.
 - 2^η μέρα:** Να απαντήσετε την ερώτηση 2. Για να απαντήσετε την ερώτηση 2β θα χρειαστεί να ψάξετε πληροφορίες από το διαδίκτυο για τα συγκεκριμένα γεγονότα που αναφέρονται στα κείμενα.
 - 3^η μέρα:** Να απαντήσετε τις ερωτήσεις 3 και 4.
 - 4^η μέρα:** Να απαντήσετε τις ερωτήσεις 5 και 6.
 - 5^η μέρα:** Να απαντήσετε τις ερωτήσεις 7,8 και 9
 - 6^η μέρα:** Να απαντήσετε τις ερωτήσεις 10 και 11
 - 7^η μέρα:** Να γράψετε κείμενο σχετικό με την ενότητα που μελετήσαμε αφού διαβάσετε τις οδηγίες της άσκησης 12.
3. Για τη λύση των πιο πάνω ασκήσεων θα χρειαστεί να ανατρέξετε σε φυλλάδια που σας έχουν δοθεί κατά τη διάρκεια των μαθημάτων μας στην τάξη. Για την 12^η άσκηση θα δοθούν επίσης βοηθητικά φυλλάδια.
4. Για τις πιο πάνω ασκήσεις θα δοθούν οι προτεινόμενες λύσεις τις οποίες πρέπει να διαβάσετε αφού έχετε ολοκληρώσει μόνοι /ες σας όλες τις εργασίες του φυλλαδίου.